

ارزیابی تمایز، یکنواختی و پایداری در ۱۴ رقم هندوانه متقاضی تجاری شدن

عاطفه خندان

معاونت شناسایی و ثبت ارقام گیاهی، موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال، کرج

نویسنده مسئول: khandan_00@yahoo.com

چکیده

شناسایی دقیق و صحیح منابع ژنتیکی، لاین‌ها و ارقام گیاهی در تمایز ارقام تجاری به‌منظور حمایت از مالکیت معنوی ارقام گیاهی (PVR) و اعطای حقوق به‌نژادگر (PBR) به مالکین آن‌ها حائز اهمیت بوده و برای تجاری‌سازی ارقام آزاد شده، لازم است ابتدا این ارقام در فهرست ملی درج و پس از اخذ مجوز برای توزیع تجاری، در اختیار کشاورزان قرار گیرند. ارقام متقاضی معرفی، باید زیر نظر موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال ارزیابی شوند. بر این اساس ۱۴ رقم هندوانه بر اساس صفات مورفولوژیک بر مبنای دستورالعمل بین‌المللی اجرای آزمون‌های تمایز، یکنواختی و پایداری در هندوانه (UPOV) در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با دو تکرار به مدت دو سال در کرج کشت و از نظر تمایز مورد بررسی قرار گرفتند. صفات کمی ارقام نیز با استفاده از مقایسه میانگین به روش حداقل تفاوت معنی‌دار در سطح پنج درصد مقایسه شدند. برای هر رقم به کمک دستور Concatenate در اکسل بر مبنای صفات اندازه‌گیری شده بارکد تهیه شد و با استفاده از دستور Sort مرتب شده و تمایز صفات مورد بررسی قرار گرفت. کلیه ارقام بر مبنای صفات کیفی ذکر شده در دستورالعمل از هم متمایز شدند و برای هر کدام یک شناسنامه مورفولوژیک تهیه شد.

کلمات کلیدی: هندوانه، صفات مورفولوژیک، بارکد